

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2013. évi június hó 3. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A harmadfokú bíróság az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 3.Bf.10/2012/10. számú ítéletének I.r. és III.r. vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.r. vádlott pénzügyi bűncselekményeit a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének és a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntettének minősíti;
- III.r. vádlott pénzügyi bűncselekményeit a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének és a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének minősíti;
- I.r. vádlott vonatkozásában a pénzbüntetésre vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi III.r. vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a harmadfokú eljárásban felmerült 3.000 (háromezer) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

A másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék ítélete ellen a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés érdekében I.r. vádlott és védője, valamint III.r. vádlott védője jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján - a Btk.2.§-ában írt rendelkezés téves értelmezését kifogásolva - a pénzügyi bűncselekmények minősítésének a megváltoztatására tett indítványt. Perbeszédeikben a védők a korábbi jogorvoslati nyilatkozataikkal egyezően szólaltak fel.

A harmadfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott másodfokú ítéletet a Be.387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül, melynek a Be.349.§ (1) bekezdése értelmében - figyelemmel a Be.385.§-ában foglaltakra - nem volt tárgya a másodfokú ítéletnek a II.r. vádlottra vonatkozó része.

Az első- és másodfokú eljárás lefolytatására a perrendi szabályok megtartásával került sor, oly módon, hogy a másodfokú bíróság kellően felderített és egyben hiánytalan, iratellenes megállapítástól vagy téves ténybeli következtetéstől mentes tényállást állapított meg. A Be.353.§ (1) bekezdése szerint fogantatosított bizonyítás felvételével, **szakértő1** igazságügyi szakértő kirendelésével, majd a több szakterülethez tartozó szakértők egymás jelenlétében történő meghallgatásával orvosolta az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás megalapozatlansági hibáit és hiányosságait.

A rendelkezésre álló bizonyítékok ismételt áttekintésével, magas színvonalon elvégzett elemzésével pedig helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az ügyben a **bt1** valamint a **bt2**. nevében számlákat kibocsátó személyek tényleges felvásárlást nem, mindössze megbízotti tevékenységet végeztek. Közvetítői munkát tehát, melynek keretében a szerepük kizárólagosan a fémhulladékok felkutatására korlátozódott.

E körben döntő jelentősége volt annak, hogy a szóban forgó személyek a fémhulladékok felvásárlásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel egyáltalán nem rendelkeztek, megfelelő eszközök és telephely, valamint elégséges önerő hiányában adásvételi szerződések lebonyolítására nyilvánvalóan nem vállalkozhattak. Így az általuk termékértékesítésről kibocsátott számlák valótlan tartalmúak voltak.

Ez egyben azt is jelentette, hogy az I.r. vádlott törvényesen nem gyakorolhatta az 1992. évi LXXIV. törvény 32.§ (1) bekezdésében megfogalmazott adólevonási jogosultságát, miután nem bízhatott abban, hogy az okiratokon feltüntetett általános forgalmi adó összegét a számlakibocsátók (eladók) befizetik a központi költségvetés részére.

Helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a tényleges gazdasági tevékenységet folytató I.r. vádlott vonatkozásában - a társasági adó összegének a meghatározásakor - szükségesnek látta a felmerült költségek becslés útján történő kimunkálását. Végül soron annak érdekében, hogy a társasági adó alapja, az

értékesítés nettó árbevételének ráfordításokkal csökkentett része - erre vonatkozó okiratok nélkül is - megállapítható legyen.

A múltbeli történések alapos és hiánytalan, valóságnak megfelelő felderítése ezzel vált teljessé, következésképpen a kiegészített, illetve helyesbített tényállás - a Be.388.§ (1) bekezdésében írtak szerint - irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

E tényállás alapján a másodfokú bíróság okszerűen következtetett az I.r. és a III.r. vádlottak büntetőjogi felelősségére.

Az ezt sérelmező fellebbezések tehát eredménytelennek bizonyultak.

A cselekmények minősítése azonban - a Btk.2.§-ának téves értelmezésére visszavezethetően - maradéktalanul nem felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

A 2011. évi CL. törvény 17.§-a a számvitel rendjének megsértése törvényi tényállását megváltoztatta, oly módon, hogy a 2012. évi január hó 1. napjától kezdődően kizárólag a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését megghiúsító, vagy az adott üzleti évet érintően a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát előidéző kötelezettségszegéseket rendeli büntetni. Így azokat már nem, melyek pusztán az áttekintés, illetőleg ellenőrzés megnehezítésével járnak.

Márpedig a jelen ügyben a vád tárgyává tett **kft**1 vonatkozásában éppen ez utóbbi eredményről volt szó. Ekként a Btk.289.§ (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott számvitel rendjének megsértése vétségét érintően a Be.6.§ (3) bekezdés a) pontjának I. fordulatan alapuló felmentő rendelkezés meghozatalának volt helye.

Ugyanakkor ezt meghaladóan a büntetőjogi felelősség körében még további bűncselekmények maradtak.

Az időbeli hatály kérdésének vizsgálatakor abból kell kiindulni, hogy a Btk.2.§-a az új törvény alkalmazandóságát alapvetően nem az elkövető személyéhez kapcsolva, hanem a vád tárgyává tett bűncselekményekre konkretizáltan szabályozza. Ezért több vád tárgyává tett (egymással valódi halmazati viszonyban álló) bűncselekmény esetén elsődlegesen, minden mást megelőzően, azt szükséges megválaszolni, hogy az elbíráláskor hatályban lévő újabb rendelkezések szerint valamennyi cselekmény bűncselekmény-e. Ha nem, abban a körben felmentésnek vagy az eljárás megszüntetésének van helye, és csak ezt követően, a fennmaradó cselekmények tekintetében vizsgálandó, hogy az elkövető számára melyik törvényi szabályozás biztosít kedvezőbb elbírálási lehetőséget. A régi és az új rendelkezések kombinatív alkalmazásának a tilalmazottsága csak ez utóbbi keretek

között merülhet fel (ugyanazon eseti döntés BH 72/1995. és BH 380/1995. szám alatt).

Erre figyelemmel a fennmaradó pénzügyi és közbizalom elleni bűncselekmények vonatkozásában kellett a fenti szempontoknak megfelelő összehasonlító vizsgálatot elvégezni.

A szóban forgó pénzügyi bűncselekmény 2012. évi január hó 1. napjától hatályos törvényi tényállása - a korábbi gyakorlattal szemben - új szemlélet kialakítását teszi szükségessé, melynek során a különböző adónemekre és a különböző adóbevallási időpontokra vonatkozó cselekmények a természetes egység keretei között nyernek értékelést, olyképpen, hogy a minősítés a teljes vagyoni hátrány összegéhez igazodik (összefoglalt bűncselekmény/delictum complexum).

Az irányadó tényállás szerint az I.r. vádlott az általános forgalmi adó tekintetében 25.611.250 forinttal, míg társasági adó vonatkozásában 3.902.000 forinttal csökkentette az adóbevételt. A III.r. vádlott bűnsegédi szerepvállalása ugyanezen adónemeket érintően 12.752.555 forint, illetve 1.833.940 forint mértékéig volt megállapítható.

Ezért e cselekményeik - az elbíráláskor hatályos rendelkezések szerint - egységesen jelentős vagyoni hátrányt okozó és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő költségvetési csalásként minősülnének. E bűncselekmény büntetési tételének alsó határa a Btk.40.§ (2) bekezdése szerinti generális minimumban, azaz két hónapban határozható meg, mely nyilvánvalóan enyhébb, mint az elkövetéskor hatályos büntetési tétel egy éves alsó határa.

A közbizalom elleni bűncselekmény miatt a Btk.85.§ (3) bekezdésében megfogalmazott aszperációs szabály alkalmazása azonban egyik esetben sem mellőzhető: a súlyosabb bűncselekmény büntetési tételének a felső határa - akár a régi, akár az új szabályozás alkalmazásakor - emelkedik, igaz ez utóbbi esetben mindössze hat évet el nem érő tartamig. Így döntő jelentősége leginkább annak van, hogy a jelenleg hatályos előírások a büntetés kiszabásakor az ún. középértéket tekintik irányadónak, melyek a halmazati bűncselekmények számának a csökkenése és a folytatólagosság részbeni mellőzése ellenére is - a harmadfokú bíróság megítélése szerint - szigorúbb elbírálást eredményezhetnének. Ezért az új törvény alkalmazására, a Btk.2.§-ában megfogalmazott feltételek hiányában, nem nyílt lehetőség.

Ennek megfelelően a harmadfokú bíróság az I.r. vádlott cselekményeit a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő, a Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének (általános forgalmi adó), valamint a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntettének (társasági adó), míg a III.r. vádlott cselekményeit - mint a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként megvalósított - a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő, a

Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének (általános forgalmi adó), valamint a Btk.310.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntettének (társasági adó) minősítette.

Az I.r. és III.r. vádlottakkal szemben - a Btk.12.§ (1) bekezdése, valamint a Btk.85.§ (1)-(3) bekezdései szerint - egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők felsorolását - a megváltozott minősítésre figyelemmel - annyiban kellett pontosítani, hogy a kettőt meghaladó bűnhalmazat és a pénzügyi bűncselekményt is érintő folytatólagos elkövetés súlyosító körülmény.

Ilyen körülmények között az adóbevételt általános forgalmi adónemben 25.611.250 forinttal, míg társasági adónemben 3.902.000 forinttal csökkentő I.r. vádlottal szemben a büntetési tétel alsó határához közelebb eső tartamban kiszabott szabadságvesztés nem tekinthető eltúlzottnak szigorúnak. Igaz ez a megállapítás a bűnsegédként felelősségre vont III.r. vádlott Btk.87.§ (2) bekezdés d) pontján alapuló büntetésére is.

E büntetőjogi jogkövetkezmények megváltoztatására nem volt törvényes indok és lehetőség.

Az elkövetéskor hatályos Btk.64.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében a bűncselekményt haszonszerzés céljából elkövető vádlottat - határozott tartamú szabadságvesztés mellett - pénzméltóbüntetésre kell ítélni, ha megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van. Az irányadó tényállás ugyanakkor az I.r. vádlott személyi körülményeinek a rögzítésekor mindössze a 60.000 forintos havi jövedelmének a feltüntetésére és annak megállapítására szorítkozott, hogy vagyonnal nem rendelkezik.

Ezért a harmadfokú bíróság a vagyoni hátránnyal járó - pénzbüntetésre vonatkozó - ítéleti rendelkezéseket mellőzte.

Mindezekre tekintettel tehát a másodfokú bíróság ítéletét - a Be.398.§ (1) bekezdése alapján - a pénzügyi bűncselekmények minősítésére és a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részében megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat - a Be.397.§-ában írtak szerint - helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés - figyelemmel a Be.385.§-ában írtakra - a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2013. június 3.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 3.Bf.10/2012/10. számú ítéletének I.r. és III.r. vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bhar.II.30/2013/6. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2013. évi június hó 3. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke